

DİL-KÜLTÜR İLİŞKİSİ VE İRAN'DA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE ETKİSİ

Emrah Boylu

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Okutmanı

Özet

Kültür ve dil kavramlarının birbiriyle sıkı sıkıya ilişkili olduğu bilinmektedir. Dil ve kültür arasındaki bu ilişki, anlam bilimi düzeyinde, o dilin söz varlığında en belirgin şekilde kendini göstermektedir. Bir dilin söz varlığı, o dili konuşan halkın gelenekleri, inançları ve yaşama bakışları hakkında genel bilgiler verir. Bu nedenle bir halkın yaşayışında meydana gelen değişiklikler o halkın konuştuğu dili ve söz varlığını doğrudan etkiler. Bu hususun ışığında geçmiş yüzyıllarda Türkler ile Farslar arasında doğrudan ve dolaylı iletişim yaşanmıştır. Bu çerçevede Türk kültürüyle Fars kültürünün birbirleriyle olan münasebetinin sonucu olarak da Farsça ile Türkçe arasında ciddi bir ilişki ve kültür, dil, bilgi alışverişi ortaya çıkmıştır. Öyleki bu ilişki İslamiyet öncesi dönemden günümüze kadar sürmüştür. Bu ilişkinin en etkili olduğu alanlardan biri de dildir. Farsça ile Türkçe arasındaki ilişki sadece kelime alışverişi ile sınırlı kalmamış aynı zamanda dillerin söz dizimi bile bu ilişkiden etkilenmiştir. Bu çalışmada İranda yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde, bu ilişkiden nasıl yararlanılabileceğini, İran'da Türkçe öğretiminin diğer ülkelere göre farklı yanlarının neler olduğunu, Türk ve Fars kültürünün ortak yönlerinin, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin en çok zorlandığı atasözü ve deyimlerin öğretimini nasıl kolaylaştırdığını, Farsça ve Türkçe arasındaki ortak kelime, deyim ve atasözlerinin neler olduğunu, farklı kurlarda Türkçe öğrenen İranlı öğrencilerin bildikleri ve kullandıkları kelime, atasözü ve deyimlerden örneklerle ortaya koymaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Dil, Kültür, İran, Türkçe Öğretimi

ON THE RELATION OF LANGUAGE TO CULTURE AND ITS EFFECT ON TEACHING TURKISH IN PERSIA

Abstract

It is a well-known fact that language and culture is related. That relationship between language and culture in semantic level can be clearly seen in the vocabulary of that particular language. The lexicon of a language reflects traditions, beliefs and the perspectives of the society that use this specific language. Thus changes occur in a society directly effects the language and its lexicon. In the light of that, there has been communication both directly and indirectly between Persian and Turkish for centuries. As a consequence of the cultural interaction between Turkish and Persian languages, these two languages affected interculturality. It can be traced back to pre-Islamic period. One of the most striking field whose effects can be felt is language. The relationship between Turkish and Persian is not limited to lexical borrowing and also syntactic borrowings can be observed. In this study points that are examined are: how these relations can be used in teaching Turkish as a second language in Persia and how shared knowledge make learning Turkish proverbs and idioms easier. Persians student's usage of proverbs and idioms in different level of Turkish language course are also revealed.

Key words: Language, Culture, Teaching Turkish Language

1. Giriş

Dünyada dil öğretimi çok eski tarihlere dayanmaktadır. Her milletin, her kavmin kendine göre bir anlaşma sisteminin var olduğu gerçeğinden yola çıkarak dil öğretiminin asırlar boyunca var olduğunu söyleyebiliriz. Tarihi çok eskilere dayanan ve dünyanın en büyük dilleri arasında yer alan diller, bu durumunu ait olduğu milletlere borçludur. Çünkü tarihte iz bırakan milletler dillerini geliştiren, koruyan ve başka toplumlara öğreten milletlerdir. Bu bağlamdan hareketle bu büyük dillerden biri de Türkçedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretim tarihi ise ilk yazılı kaynak olarak bilinen Kaşgarlı Mahmud'un yazdığı Divan u Lüğati't-Türk'e dayanmaktadır. Türkçe bugün ortalama 200 milyon insan tarafından kullanılmakta ve dünyada en çok kullanılan diller arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Fakat ülkemizde yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi 1970'li yıllardan itibaren önem kazanmaya başlamıştır. Türkçenin yabancılar tarafından öğrenilmek istenmesi ve ülkemizin ekonomik ve politik ilerlemelerine paralel olarak yurt dışında açılan Türk

liseleri ve üniversitelerde okutulan Türkçe dersleri sayesinde birçok yabancı, Türkçeyi öğrenme ve tanıma fırsatı bulmaktadır. Bu gelişmeler ışığında bugün dünyanın birçok yerinde Türkoloji kürsüleri, Yunus Emre Enstitüleri açılmakta ve buralarda Türk dili, Türk kültürü öğretilmekte ve Türkçe dersleri verilmektedir. Bu bağlamdan hareketle yabancı dil olarak Türkçenin öğretildiği yerlerden biri de İrandır. Fakat İran'da Türkçe öğretimini diğer ülkelere göre farklı kılan-kolaylaştıran- bir etken vardır. Bu etken ise Türk kültürü ve Fars kültürü arasındaki ilişki ve buna bağlı olarak gelişen Türkçe ile Farsça arasındaki dil ve kültür alışverişidir.

İslamiyet öncesi dönemde başlayan ve günümüze kadar devam eden Türkler ile Farslar arasındaki ilişki ortalama on dört yüzyıllık bir geçmişe sahiptir. Çeşitli sebeplerle Orta Asya'dan Anadolu'ya göç eden Türkler ile Farslar arasında birçok alanda olduğu gibi kültür alanında da yüzyıllar boyunca etkili bir iletişimin varlığı gözlemlenir. Bu

etkileşimin temelinde ise müşterek din ve komşuluk unsurlarının etkileri bulunmaktadır.

“Tatsız Türk bolmas – Başsız bürk bolmas”

Kaşgarlı Mahmud’un 11. yüzyılın son çeyreğinde yazdığı Divan u Lügati’t -Türk adlı eserinde yer alan bu atasözü, Türklerle İranlıların, Türkçe ile Farsçanın tarihi ilişkisini göstermek bakımından son derece önemlidir. Türklerle İranlıların, tarihin çeşitli dönemlerinde ortak bir coğrafyada uzun zaman bir arada yaşadıkları, bu birlikteliğin zaman zaman siyasî çekişmelere ve savaflara dönüştüğü bilinmektedir. Bu anlamda, Türk-İran ilişkilerinin, İslamiyet öncesi ve sonrası dönemlerde, başta siyasî, tarih ve coğrafya olmak üzere din, dil, edebiyat, felsefe, sanat, mimari, bilim tarihi, halkbilim gibi pek çok bilim alanına konu olabilecek şekilde günümüze dek kesintisiz olarak sürdüğü söylenebilir. (ÖRS : 2006).

DİL- KÜLTÜR İLİŞKİSİ

Evren derinlemesine incelendiğinde birbiriyle bağlantısı olmayan hiçbir şey gösterilemez. Şüphesiz her şey doğrudan ya da dolaylı olarak birbiriyle ilişki içerisindedir. Kavramlar arasındaki bu ilişkilerin bazıları kimi zaman hiç görünmezken, bazıları ise çok derin ve sınırları birbirinden ayıramayan bir ilişki içerisindedir. Bu bağlamdan hareketle bu ilişkilerden biri de dil ve kültür ilişkisidir. Öyle ki dil ve kültürü birbirinden ayırmak mümkün değildir. Örneğin bir yerde dilden bahsediliyorsa orada doğrudan ya da dolaylı olarak kültürden de bahsediliyor. Günümüze kadar dil, kültür ve dil-kültür ilişkisi üzerinde çeşitli tanımlar ve yorumlar yapılmıştır. Bu çerçevede;

“Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık, millet birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese, seslerden örülmüş muazzam bir yapı, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir” (Ergin 1982:14). Aksan’a göre ise; (Aksan 1977: 13) Dil, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir.

Demirel (2004:2) ise yapılan dil tanımlarının ortak yönlerini şöyle özetlemiştir:

- Dil, bir sistemdir.
- Dil, seslerden oluşur.
- Dil, bir iletişim aracıdır.
- Dil bir düşünme aracıdır.
- Dil insanların oluşturduğu toplumlarda kullanılır.

“Dil, uzun bir zaman içerisinde ve çeşitli tarih, coğrafya ve kültür şartları altında meydana gelmiş; içtimaî yönü ağır basan tabii(canlı) bir varlıktır.”(Timurtaş1980:13).

Kültür ise: En genel ve en nesnel tanımla ile kültürün, insanın yarattıklarının tümü olduğunu belirten Kongar (2005:19), insanın yarattığı bütün araç ve gereçleri maddî kültüre; yine insanın bütün anlamları, değerleri, kuralları manevî kültüre örnek olarak göstermektedir. Kongar’a göre kültür, doğanın ya da Tanrının yarattıklarına ek olarak, insanoğlunun yarattıklarının tümüdür. Her türlü araç gereç, makine, giyim kuşam, inançlar, değerler, tutumlar, kültürü oluşturan öğelerdir. (Kongar, a.e., s.38)

Kültür sözcüğü, Latince coleri kökünden gelir. Coleri, bakmak, işlemek demektir. Hayat gibi kültür de bireyleri birbirine bağlar, onların kendi içlerine kapalı olan bilinçleri arasında bir köprü kurar. Kültür, kendini kalıtlamaz, aktarır, geçirir. Oluşumlarını, değerlerini bireylerin birbirlerine vermeleri ile kuşaktan kuşağa geçer. Kültürün kalıtılan değil de, alınan verilen, geçen bir şey olması, onu edinmek için öğrenmeyi, dünyasına yükselebilmek için bir kavrama ve işleme davranışının gösterilmesini gerektirir. (Gökberk 2004:65,66,67).

Sadık Tural ise kültüre yapılan pek çok tanımı ihtiva eden kapsamlı bir tanım yapar: “Kültür, tarih bakımından mevcudiyeti kesin olarak bilinen bir toplumun, sosyal etkileşme yoluyla nesilden nesle aktardığı manevî ve maddî yaşayış tarzlarının temsil ve tecelli bakımından yüksek seviyedeki bir bileşiği olan, sebebi ve sonucu açısından ise ferde ve topluma benlik, kimlik ve kişilik ile mensubiyet şuurunu kazandırma, bütünleşmiş kılma, yaşanan çevreyi ve şartları kendi hedefleri istikametinde değiştirme arzu ve iradesi veren değer, norm ve sosyal kontrol unsurlarının belirlediği bir sistemdir.”(Tural 1992b:109).

Dil ve kültür bir elmanın yarısı gibidir. Bu yüzden bu iki kavram birbirinden ayrı düşünülemez. Dil, kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlayan en önemli araçtır. Bu yüzden dil kültürün taşıyıcısı konumundadır. Dil olmadan kültürün var olması, gelişmesi, değişmesi ve geleceğe aktarılması düşünülemez. Bu bağlamda yapılan tanım ve yorumlara baktığımızda;

Bazen dildeki bir sözcük bile milletin inançları, gelenekleri, kişilerin kendi aralarındaki davranış ve ilişkileri, maddî ve manevî kültürü üzerinde fikir verebilir (Aksan 1977:67).

Her dille mefhumlar örgüsü bulunduğundan ve her dil insanlığın bir bölümünün tasarlama biçimini ele aldığından, kısacası her dil özel bir dünya görüşünün yankısı olduğundan, yabancı bir dilin öğrenilmesi de insana yeni bir görüş kazandırır, görüş açılarını çoğaltır (Akarsu 1998:64).

Kültür, insan davranışlarının, bu davranışları etkileyen düşünce biçimlerinin, inançlarının, törenlerinin, dilinin ve tüm maddî manevî birikimlerinin oluşturduğu bir bütündür. Kültür bir milletin hayat tarzıdır. Milletin ortaya koyduğu kültürün bütün unsurları dilin söz varlığı içinde değer bulmaktadır. Dil, beden; kültür ise kan ölçüsündedir (Jiangn 2000:328).

Dilin içinde kültürün bütün özellikleri ve tarihi, sosyal birikimlerin hepsi bulunur (Bölükbaş ve Keskin: 2010).

Dil öğretimi kelime veya dil bilgisi öğretimi değil, aynı zamanda o dilin içinde geliştiği kültürün de öğretimidir. Hem yabancı dil öğretiminde hem de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür öğretimi, üzerinde önemle durulan bir konudur. “Dil kültürüyle birlikte öğrenilir” ifadesi kültürün dilden ayrılmayacağını ve dil öğretimindeki yerini açıkça ifade eder.

YABANCI DİL ÖĞRENİMİNDE VE ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜRÜN YERİ

Yabancı bir dili öğrenmek demek o dilin dil bilgisini bilmenin yanında hangi durumlarda dilin hangi yapı ve sözcüklerinin de kullanılacağını bilmek demek olan iletişimsel beceriye de sahip olmak demektir. İletişimsel beceriyi kazanabilmek ise öğrenilen dilin kültürünü bilmekle olur. Bu nedenle dil öğrenimi ve öğretiminde kültür kavramı

asla unutulmamalıdır. Bu bağlamda yapılan tanımlara baktığımızda: Sayısız tanımı olan kültür kavramı, yabancı dil öğretiminde de çok tartışılan, yabancı dil öğretimiyle ilgili teori, yöntem ve teknikleri etkileyen, yabancı dil eğitiminde de çağın hızlı akışına uymak için her zaman hesaba katılması gereken, sürekli değişen ve gelişen bir kavramdır (Aytekin 2009:3).

Yabancı bir dil öğrenme uğraşı aynı zamanda yabancı bir kültürü de anlama /tanıma uğraşı demektir. Yabancı dilde öğrendiği her yeni sözcük, anladığı her yeni tümce, çözebildiği her yeni metin yabancı dil öğrenen kişinin bilincinde, o dili konuşan kişilerle, o kişilerin yaşadığı dünyayla ilgili yeni düşünceler, yeni imgeler oluşmasına neden olur (Tapan 1990: 55). Pehlivan ise; “Yabancı dil öğretimi, aynı zamanda kültür öğretimidir. İnsanlar ait oldukları toplumun ve o topluma ait kültürün kelime ve kavramlarıyla kendilerini ifade ederler. Bütün kelime, kavramların arkasında bir kültür geçmişi vardır. Bu sebeple öğretilen dilin toplumunun yapısı ve sosyal değerleri dikkate alınmalıdır.” (Pehlivan 2007:12) demiştir.

Yabancı dil öğretimindeki süreçlerde uygulanan metotlara baktığımızda karşımıza hep yeni yöntemler çıkmıştır. Her yeni yöntemin, bir önceki yöntemin eksiklerini kapatmaya çalıştığını görüyoruz. Bu yüzyılın gözde öğretim metodu ise globalleşen dünyada sadece kelime veya gramer öğretiminin yeterli olamayacağını; çünkü bu kelime ve gramer öğretiminde farklı ülkelerin kültürel farklılıklarından doğan anlama problemlerini çözmenin de zorunlu olduğunu savunmaktadır (Çetinkaya 2008:3).

Yabancı bir dil öğrenilirken, yalnızca öğrenilen dilin dilbisi kuralları değil, o dilin derin anlamları da öğrenilir. Bu da hem öğrenilen dili hem de öğrenilen dilin kültürünün daha kolay öğrenilmesini sağlar. Sonuç olarak, yabancı dil öğretiminde öğretilen dilin kültürel öğelerine yer vermek, dilin gramer kurallarının yanı sıra, temel kültürel özelliklerini de öğrencilere aktarmak hem öğrenilen dili öğrenciler için daha anlamlı hale getirecek hem de yabancı dil öğrenmenin, zor, sıkıcı ve uzun zaman alan bir uğraş yerine daha zevkli ve kısa sürede öğrenilen bir uğraş olarak algılanmasını kolaylaştıracaktır. Ayrıca, öğrencilerin başka kültürleri tanıması, dünyada başka yaşam tarzında insanların da olduğunu farkına varması (özellikle küçük yaşta dil öğreniminde), öğrenenleri dil öğrenmeye karşı motive ederek öğrenme hızlarını arttırırken, başka kültürlerle sahip insanlar ile arasında empati kurmasına ve yabancı dil öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmesine de yardımcı olacaktır (ER 2006:11).

Yapılan tanımlardan hareketle yabancı dil öğretiminde kültürün yeri ve önemini net bir şekilde görmekteyiz. Bu nedenle yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı son derece önemlidir. Yukarıda yabancı dil öğretiminde kültürün yeri üzerine yapılan tanımlardan hareketle yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı ile;

- Öğrencilerin ön yargılarını kırmak ve hoşgörü sahibi birey olmalarını sağlamak,
- Öğrencilerin toplumlar ve kültürler arasındaki fark ve benzerlikleri görmesini sağlamak,
- Öğrenilen dile karşı motivasyonu arttırmak,
- Dil öğrenimini kolaylaştırmak,
- Karşı kültüre karşı ön yargıyı önlemek,
- Öğrenenlerin empati becerisini geliştirmek,

g) Kültürler arası diyalog kurmak vb. yetileri kazandırabiliriz.

Hem yabancı dil öğretiminde hem de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımı, üzerinde önemle durulan bir konudur. Fakat bu çalışmada diğer çalışmalardan farklı olarak, kültür aktarımından ziyade, “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Ortak Kültürün Yansımalarından Nasıl Yararlanılır” sorusunun cevabı Türk ve Fars kültürünün ortak yönleri dikkate alınarak örneklerle ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Yukarıda da değindiğimiz gibi Türk ve Fars toplumu arasındaki ilişki iki ülke veya iki toplum arasındaki basit bir ilişki değildir. Bugün bu ilişkinin ürünü olarak Türkçede ve Farsçada –Farsça daha baskın olmakla birlikte- sayısız ölçüde kelime, kavram, deyim, atasözü vb. söz varlığı bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Fars toplumunun içerisinde yaşama fırsatı bulunduğu Fars kültürünün Türk kültürüne ne kadar yakın olduğu açıkça görülecektir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimine baktığımızda kelime, deyim ve atasözü öğretimi her zaman karşılaşılan sorunlar olmuştur. Özellikle hangi seviyede hangi kelimelerin öğretileceği, deyim ve atasözü öğretiminin nasıl öğretilmesi gerektiği her zaman problem olarak karşımıza çıkmıştır. Özellikle de toplumların dil ve düşünce sistemlerinin birbirlerinden farklı olması dil öğretimini iyice zorlaştırmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi alanında kelime, deyim ve atasözü öğretimiyle çeşitli çalışmalar yapılmıştır (Akpınar: 2010, Apaydın:2007, Aşık: 2007, Dervişoğulları :2008, Duru:2009 , Özcan:2006, Tannı:2005).

Atasözü ve deyimler, her dilde önemli bir yer tutan ve duygu ve düşüncelerin en etkili şekilde ifade edilmesinde vazgeçilmez olan öğelerdendir. Atasözü ve deyimlerin aynı dili kullanan toplumların tarih boyunca edindikleri bilgi, birikim ve tecrübe sonucu olarak ortaya çıktığını söyleyebiliriz. Öte yandan, aynı ya da birbirine yakın kültür havzalarında yaşayan fakat farklı dilleri kullanan toplumların kendi dillerinde kullandıkları atasözleri ve deyimlerin de birbirine yakınlıklarının hemen dikkati çektiğinin de diller açısından bir gerçek olduğunu kabul etmeliyiz. Bu bağlamda, farklı dilleri konuşan iki ya da daha fazla toplumun ortak yönlerini araştırmada atasözleri ve deyimler, söz kalıpları ve ortak kelimeler işimizi kolaylaştırıcı öğeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu öğelerin yabancı dil öğretiminde kullanılması ise şüphesiz dil öğretimini daha başarılı hale getirecektir.

Temel söz varlığını belirlerken öncelikle, organ ve akrabalık adlarının, sayıların, günlük hayatta sıkça kullanılan isim ve fiiller ile onlarla ilişkisi olan kelimelerin, sıkça kullanılan deyimler, atasözleri ve iletişimde önemli bir yeri olan kalıplaşmış sözlerin ele alınması gerekmektedir (Barın 2003). “Ana dili ve yabancı dil öğretiminde, öğretilen dilin en sık geçen, en gerekli sözcüklerinin saptanması, bu öğretimden alınacak sonucun başarılı olup olmamasında rol oynamakta, öğrenen kişiye en gerekli sözcüklerin belirlenmesi konusunda, özellikle sıklık sayımlarına dayanan çalışmalar yapılmaktadır” (Aksan, 1990, s.19).

Barın ve Aksan’ın bu ifadeleri konumuzun önemini açıkça ortaya koymaktadır. Yaptığımız bu çalışmada İran’da Türkçe öğretiminde temel olarak öğretilmesi –farkındalık oluşturulması- gereken kelime, deyim ve atasözlerinin neler

olduğunu öğrencilerin bizzat kullandığı örneklerle ortaya koyacağız.

Aktif Olarak Kullanılan Ortak Kelimeler

Aile	عائلة	Aele	Duvar	يوارد	Divar
Akrep	عقرب	Aghrab	Edebiyat	ياتادب	Adabiyat
Amatör	آماتور	Amator	Elbise	اليسه	Elbaseh
Ampul	أمپول	Ampul	Emlak	املاك	Amlak
Ananas	آناناس	Ananas	Eşya	ياءاش	Ashya
Apartman	آپارتمان	Aparteman	Fakir	يرفق	Faghir
Araba	ارابه	Arabeh	Fakat	فقط	Faghat
Arsa	عرصه	Arseh	Fark	فرق	Fargh
Aşk	عشق	Eshgh	Fikir	فكر	Fekr
Ateş	آتش	Atash	Fil	يلف	Fil
Ayna	ينه	Ayeneh	Fincan	فنجان	Fenjan
Baba	بابا	Baba	Fındık	فندق	Fandogh
Bacanak	باجناق	Bajenagh	Fırça	فرچه	Fercheh
Bağ	باغ	Bagh	Fizik	يزيكف	Fizik
Bahar	بهار	Bahar	Haber	خبر	Khaber
Bahçe	باغچه	Baghcheh	Hafif	يفخف	Khafif
Bakkal	بقال	Baghal	Hafta	هفته	Hafteh
Baklava	باقلوا	Baghlava	Halı	قال	Ghali
Balkon	بالكن	Balkon	Hamam	حمام	Hamam
Banka	بانك	Bank	Hane	خانه	Khaneh
Ben	من	Man	Hapis(zindan)	زندان/حبس	Haps/ zendan
Benzin	بنبنز	Benzin	Haram	حرام	Haram
Bilet	يطلب	Belit	Harf	حرف	Harf
Boncuk	منجوق	Monjugh	Hassas	حساس	Hassas
Büfe	بوفه	Bufeh	Hasret	حسرت	Hasrat
Bülbül	بلبل	Bolbol	Hava	هوا	Hava
Bulüz	بلوز	Boluz	Havuç	يچهو	Havij
Bulvar	بلوار	Bolvar	Hayat	ياتح	Hayat
Cam	جام	Jam	Hayel	يالخ	Khiyal
Çare	چاره	Chareh	Hayvan	يوانح	Heyvan
Çay	چا	Chay	Hazır	حاضر	Hazer
Çene	چانه	Chaneh	Hedef	هدف	Hadaf
Cennet	جنت	Janet	Hediye	يهد	Hediye
Cevap	جواب	Javab	Helva	حلوا	Halva
Ciddi	جد	Jeddi	Henüz	هنوز	Hanuz
Ciğer	جگر	Jegar	Her zaman	زمان هر	Har zaman
Cilt	جلد	Jeld	Herkes	هركس	Her kas
Cinsiyet	يتجنس	Jensiyat	Her	هر	Har
Çoban	وپانچ	Choban	Hikaye	يتحكا	Hekayet
Coğrafya	باجغراف	Joghrafiya	Hoş	خوش	Khosh
Çorap	جوراب	Jorab	Hucum	هجوم	Hujum
Cuma	جمعه	Jomeh	Hudut	حدود	Hudud
Cümle	جمله	Jomleh	Hukuk	حقوق	Hoghogh
Dakika	يقمدق	Daghighgeh	Hüküm	حكم	Hokm
damat	داماد	Damad	Hükümet	حكمت	Hokumat
Dava	دعوا	Dava	Hüner	هنر	Honar
Dayı	بيدا	Dayı	Hüzün	حزن	Hozn
Defter	دفتر	Daftar	Ibret	عبرت	Ebrat
Derman	درمان	Darman	Idam	اعدام	Edam
Ders	درس	Dars	Ifade	افاده	Efadeh
Derviş	يشدرو	Darvish	Ihanet	يانتخ	Khiyanat
Devlet	دولت	Dolat	Ihbar	اخبار	Akhbar
Dikkat	دقت	Deghat	Ihtar	اخطار	Ekhtar
Doktor	دکتر	Doctor	Ihanet	يانتخ	Khiyanat
Dost	دوست	Dust	Ihtimal	احتمال	Ehtemal
Düşman	دمنش	Doshman	ihtiyaç	ياحاحت	Ehtiyaj
Dünya	يادن	Donya	İklim	بم اقل	Eghlim
			İlan	اعلان	Elan
			İmkan	امکان	Emkan
			İmza	امضاء	Emza
			Inat	عناد	Enad
			İncir	يرانج	Anjir

Intikam انتقام	Entegham	Miktar مقدار	Meghdar
isabet اثبات	Esbat	Millet ملت	Mellat
Işaret اشاره	Esharet	Mimar معمار	Memar
Isim اسم	Esm	Mintika منطقہ	Mantegheh
Israf اصراف	Esraf	Misafir مسافر	Mosafer
Istisna استثناء	Estasna	Mısra مصرع	Mesra
Itibar اعتبار	Etebar	Mobilya مبلمان	Mobleman
Izdivaç ازدواج	Ezdavaj	Motor موتور	Motor
Izin اذن	Ezn	Muamele معامله	Moameleh
Jandarma ژاندارم	Jandarm	Mucize معجزه	Mojezeh
Kabul قبول	Ghabul	Müddet مدت	Moddet
Kadar قدر	Ghadr	Müdür یرمد	Modir
Kafes قفس	Ghafas	Muhasebe محاسبه	Mohasebeh
Kağıt کاغذ	Kaghaz	Muhtaç محتاج	Mohtaj
Kahve قهوه	Ghahveh	Mühür مهر	Mohr
Kalıp قالب	Ghaleb	Mukayese مقایسه	Moghayeseh
Kalp قلب	Ghalb	Mümkün ممکن	Mumken
Kanarya قناری	Ghanari	Müşavir مشاور	Moshaver
Kanape کاناپه	Kanapeh	Müşteri مشتری	Moshtari
Kanguru کانگورو	Kangoro	Müze موزه	Muzeh
Kart کارت	Kart	Müzik یکموز	Muzik
Kasaba قصبه	Ghasabeh	Muz موز	Moz
Kasap قصاب	Ghasab	Nadir نادر	Nader
Kebap کباب	Kabab	Nakit نقد	Naghd
Kefil پلکف	Kafil	Naz ناز	Naz
Kelime کلمه	Kalameh	Nefret	Nefret
Kenar کنار	Kenar	Nar نفرت	Nar
Keşif کشف	Kashf	Nefrat انار	Nefrat
Kilise يساكل	Kilisa	Anar	Anar
Kilit يدكل	Kelid	Nehir نهر	Nahr
Kilo يلوک	Kilo	Netice نتيجه	Natijeh
Kırmızı قرمز	Ghermez	Nikah نکاح	Nekah
Kitap کتاب	Ketab	Nohut نخود	Nokhod
Kivi كيوي	Kivi	Nokta نقطه	Noghteh
Köfte کوفته	Kufteh	Nüfus نفوس	Nufus
Kupon كوپن	Kopon	Numara نمره	Nomreh
Kütüphane کتابخانه	Ketabkhaneh	Numune نمونه	Nemuneh
Lale لاله	Laleh	Oda اتاق	Otagh
Lamba لامپ	Lamp	Okyanus يانوساق	Oghyanus
Limon يمول	Limoo	Ördek اردک	Ordak
Liste يستل	List	Örf عرف	Orf
Mağaza مغازه	Maghazeh	Otel هتل	Hotel
Mahalle مغازه	Mahaleh	Otobüs اتوبوس	Otobus
Mahkeme محکمه	Mahkameh	O او	U
Makale مقاله	Maghaleh	Padişah پادشاه	Padeshah
Mangal منقل	Manghal	Park پارک	Park
Manken مانکن	Mankan	Pazar بازار	Bazar
Maymun يمونم	Meymun	Pencere پنجره	Panjereh
Mazlum مظلوم	Mazlum	Perde پرده	Pardeh
Mecbur مجبور	Mejbur	Perşembe پنجشنبه	Penjshanbeh
Melek ملک	Malak	Personel پرسنل	Personel
Merasim مراسم	Merasem	Peynir یرپن	Panir
Merkez مرکز	Markaz	Pirinç برنج	Berenj
Meşhur مشهور	Mashhur	Pişman يمانپش	Pashiman
Metin يمنت	Matin	Portakal پرتقال	Portoghal
Meydan يدانم	Meydan	Postane پستخانه	Postkhaneh
Meyve يوم	Mive	Posta پست	Post
Mezar مزار	Mazar	Radio يوراد	Radiyo
Meze مزه	Mazeh	Rahat راحت	Rahat
Mezhep مذهب	Mazhap	Renk رنگ	Rang
Mide معده	Medeh	Rivayet يتروا	Revayat
Mıknatıs يمس مغناط	Meghnatis	Riyakar ياکارر	Riyakar

Rüya	بارو	Roya
Saat	ساعت	Saat
Sabah	صبح	Sobh
Sade	ساده	Sadeh
Sahil	ساحل	Sahel
Şahin	پن شاه	Shahin
Sahib	صاحب	Saheb
Şair	شاعر	Shaer
Salon	سالن	Salun
Sanat	صنعت	Sanat
Sandalye	یصندل	Sandali
Şans	شانس	Shans
Şarap	شراب	Sharab
Saray	سرا	Sara
Şart	شرط	Shart
Sayfa	صفحه	Safheh
Sebze	یسبز	Sabzi
Şehir	شهر	Shahr
Şehit	یدشه	Shahid
Selam	شکر	Salam
Sıfır	صفت	Sefr
Şeker	شکر	Shekar
Sıfat	صفر	Sefat
Sigara	یگارس	Sigar
Şiir	شعر	Sher
Şık	یکش	Shik
Şikayet	یتشکا	Shekayat
Şirin	یرینش	Shirin
Sincap	سنجاب	Sanjab
Sipariş		
Şirket	سفارش	
Sefaresh	شرکت	
Sherkat		
Siyah	یامس	Siyah
Şöför	شوفر	Shofer
Sohbet	صحبت	Sohbat
Tabanca	تیانچه	Tabancheh
Tabiat	یعتطب	Tabiat
Tabip	یبطب	Tabib
Tablo	تابلو	Tablo
Tahta	تخته	Takhteh
Takvim	یمتقو	Taghvim
Tamirci	یرکارنعم	Tamirkar
Tane	دانه	Daneh
Tarih	یختار	Tarikh
Tatil	یلتعط	Tatil
Taze	تازه	Tazeh
Tecrübe	تجربه	Tojrobeh
Teknik	یکتکن	Teknik
Telafi	یتلاف	Talafi
Telaş	تلاش	Talash
Telefon	تلفن	Telefon
Tembel	تنبیل	Tanbal
Temiz	یزتم	Tamiz
Terazi	ترازو	Tarazu
Tercih	یحترج	Tarjih
Tertip	یبترت	Tartib
Tesbih	یحتسب	Tasbih
Teşekkür	تشکر	Tashakür
Timsah	تمساح	Temsah
Top	توپ	Tup
Tüccar	تاجر	Tajer

Tur	تور	Tur
Turist	یستتور	Turist
Usta	استا	Usta
Ütü	اتو	Utu
Vatan	وطن	Vatan
Yavaş	یواش	Yavash
Zalim	ظالم	Zalem
Zaman	زمان	Zaman
Zayıf	یضع	Zayıf
Zehir	زهر	Zahr
Zeytin	یتونز	Zeytin
Zincir	یرزنج	Zanjir
Zürafa	زرافه	Zarafeh

Aktif Olarak Kullanılan Ortak Deyimler

Abayı yakmak	شدن عاشق
Abuk sabuk konuşmak	گفتن پلا و پرت
Acısını çıkarmak	درآوردن عزا از دل
Ağız aramak	یدنکش بیرون یکس زیون از حرف
Ağzı açık kalmak	ماندن برانح
Ağzı var dili yok	ندارد زبان دارددهان
Abayı yakmak	شدن عاشق
Abuk sabuk konuşmak	گفتن پلا و پرت
Acısını çıkarmak	درآوردن عزا از دل
Ağız aramak	یدنکش بیرون یکس زیون از حرف
Ağzı açık kalmak	ماندن برانح
Ağzı var dili yok	ندارد زبان دارددهان
Ağızları sakız olmak	افتادن مردم زبان سر بر
Ağzı sulandı*	افتادن آب یکسدهان*
Ağzından bal damlıyor	یکس نفع به و قشنگ کردن صحبت
Ağzından çıkanı kulağı duymamak	را دهان حرف
Ağzından kaçırılmak	یدنپردهن از
Ağzından yel alsın	نکنه خدا
Akıl etmek	کردن عقل
Altında kalmamak	نماندن یکس منت بار یرز
Altından kalkmak	آمدن بر یکار پس از
Arkadan konuşmak	کردن بیستغ
Sırtı yere gelmemek	نشدن خم یکس کمر
Aslan yürekli	دل یرش
Aval aval bakmak	ماندن واج و هاج
Ayağı uğurlu	قدم خوش
Ayağına gelmek	آمدن یشیا به
Ayağına gitmek	به رفتن یشیا
Kendi ayakları üstünde durmak	یستاده خودش یپاها یرو
Ayran gönüllü	روز هر که یکس
İşem ve Farag	یشم و فارغ عاشق
Bağrına taş basmak	کردن یخودخور
Bahti kara	بخت یامس
Basıp gitmek	رفتن خبر یب
Baş başa kalmak	ماندن تنها هم با
Baş kaldırmak	یانکار عص
Başa bela olmak	شدن جون یپلا
Başına iş açmak	انداختن دردسر در را خود
Başından atmak	کردن باز سر از
Başından büyük işlere girişmek	دهان از تر گنده لقمه
Ştendir	شدن بردا

Başından savmak	کردن باز سر از	Elinden birşey gelmemek	بامدن بیرن یکار دست از
Bel bağlamak	کردن اعتماد یکس به	Elini kolunu sallaya sallaya gezmek	گشتن ول
Beş parasız kalmak	شدن پول یب		گشتن راست راست
Bıyığı terlemek	شده سبزه تازه پیشها یل سب	Evin direği	خانه ستون
Bıyık altından gülmek	بدن خند لب یرز	Gemileri batmak	شده غرق پیشها یکشفت
Bir ayağı çukurda olmak	است گور لب پیشیا یک	Gülmekten ölmek	شدن بر روده خنده از
Bir deri bir kemik kalmak	شدن استخوان و پوست	Gönül eğlendirmek	کردن یگذران خوش
Bir elmanın iki yarısı	یبس یک یمن دو	Göz atmak	انداختن نگاه یک
Bir köşeye çekilmek	کردن رابطه قطع	Göz kulak olmak	بودن مواظب ، بودن مراقب
Bir taşla iki kuş vurmak	زدن نشون دو یرت به با	Gözden geçirmek	انداختن نگاه به ، کردن یبررس
Boş boğazlık yapmak	زدن حرف موقع یب	Gözü aç	یرنایدیریس
Boş vermek	شدن یبالخ یب	Gözü arkada kalmak	بودن نگران
Boşuna beklemek	بودن منتظر یالک	Gözü doymak	شدن یرس دل و چشم
Burnunda tütme	شدن تنگ دل	Gözüne girmek	خود به رو یکس یناناطم و محبت
Burnunu sokmak	شدن آش هر نخود		کردن جلب
Bugün varız yarın yokuz	فردا یم هست امروز	Gözünü korkutmak	گرفتن چشم زهره یکس از
Büyük konuşma	برداشتن دهان از بزرگتر لقمه	Haddini bilmek	از را پا
Can ciğer kuzu sarması	ینشدن جدا یار دو		نداشت یروب خود حد
Can düşmanı	جان دشمن	Hayatı birine zindan etmek	یسک کام به را یزندگ
Can kulağıyla dinlemek	بودن گوش سراپا		کردن تلخ
Can vermek	دادن جان	Havalara uçmak	کردن یرس ها آسمان در
Can yoldaşı	همدم ، دوست	Huzur içinde uyumak	بدن خواب تخت ، راحت یبالخ با
Canı çıkmak	شدن سر به جان	İçi dışı bir olmak	بودن یکی باطن و ظاهر
Canı sıkılmak	شدن یردلگ	İçi rahat etmek	شدن راحت یکس یبالخ
Canından bezmek	زدن رو یاتح یدق	İçi sızlamak	شدن کباب یکس جگر
Canını dişine takmak	گرفتن دندان به رو جون	İki ayağımı bir pabuca sokmak	کردن دستپاچه را یکس
Canını yakmak	درآوردن را یکس پدر	İki yolun arasında kalmak	ماندن یراه دو سر بر
Canla başla	وجود تمام با	İş işten geçmek	گذشتن کار از کار
Ciğeri yanmak	شدن سوز جگر	Kafa ütölemek	خوردن را یکس مخ
Cin çarpmak	شدن زده جن	Kafa yormak	کردن فکر یلسخ
Çarçur etmek	کردن یولخرج	Kafayı bulmak	شدن مست
Çarşamba pazarı	شام بازار	Kafayı yemek	شدن یوانهد
Çeki düzen vermek	دادن سامان و سر	Kan kusturmak	کردن جگر خون
Çıt çıkarmamak	بیاوردن درن یکج	Kaza geliyor demez	کند ینم خیر حادثه
Çiçeği burnunda	کار تازه	Kaşla göz arasında	زدن هم به چشم یه یو
Çocukluk etmek	کردن یبچگ	Keçileri kaçırarak	شدن یوانهد
Damarına basmak	درآوردن کفر	Kedi köpek gibiler	بودن گربه و سگ مثل
Dara düşmek	افتادن یسخت به	Kendini beğenmiş	متشکر خود از ، یراض خود از
Dil yarası	زدن زبان زخم	Kulağı çınlamak	زدن زنگ گوش
Dili açılmak	افتادن حرف به: شد باز زبانش	Kulak misafiri olmak	بدن شن ناخواستنه
Dili varmamak	چرخد ینم زبانش	Laf lafi açar	آورد یم حرف: حرف
Dilin ucunda	بودن زبان نوک	Lafi dolandırmak	کردن عوض را حرف
Dilinde tüy bitmek	آورد در مو زبانت	Leb demeden leblebiyi anlamak	من ، نگفته (ف)
Dişini sıkamak	گذاشتن جگر رو دندان		فرحزاد رفتن
Diz çökmek	شدن یمتسل: درآمدن زانو به *	Maske takmak	زدن چهره بر نقاب
Dört dörtlük	قصور بدون (یستب)	Meraktan çıldırmak	مردن ینگران از
Dört duvar arasında kalmak	شدن تنها	Ocağına düşmek	شدن یکس دامن به دست
Dört gözle beklemek	بودن منتظر صبرانه یب	Ne pahasına olursa olsun	باد بادا چه هر
Dut yemiş bülbüle dönmek	خورده موش و زبونش	On parmağında on marifet	هنر یک انگشتش هر از
Dünya başına yıkılmak	شدن بدبخت		یختن
Dünyalar onun olmak	(یخوشحال از) شدن یکس مال یادن	Ortalığı birbirine katmak	هم جون به را یگران
Dünyanın sonu değil ya	آسمان ، نشده آخر که یاددن		انداختن
	یانم ینرم به که	Ölmek var dönmek yok	بدن جنگ جون یپاتا
Eceli gelmek	اومده سر عجلش	Ömür törpüsü	روح سوهان
Ekmeğini kazanmak	آوردن دست به شب نان	Pişmiş aşı tuz katmak	شدن آش هر نخود
El ele vermek	دادن هم دست به دست	Senin ipinle kuyuya inilmez	ینم چاه یو تو طناب با
Eli açık	باز دل و دست		روم
Eli boş dönmek	گشتن بر یخال دست	Sıkı fıkı olmak	شدن یباج یبجی
Eli hafif	دست سبک		
Eli varmamak	یآیدن یکار به یکس یپا و دست		

Sırt sırta vermek	دادن هم دست در دست ، بودن هم کنار	Dağ dağa kavuşmaz insan	insana kavuşur	به کوه
Tereciye tere satılmaz	بردن کرمان به یرمز	رس یم انسان به سانان	رسه ینم کوه	گرد جمع قطره قطره
Tersinden kalkmak	شدن بلند چپ دنده از	Damlaya damlaya göl olur	شود یادر یوانگه	خوشتر دور از دهل یصدا
Timsah gözyaşları dökmek	یختنر تمساح اشک	Davulun sesi uzaktan hoş gelir	است	معلوم ها یسخت زمان دوست
Tüyleri diken diken olmak	شدن راست تن بر مو	Dost kara günde belli olur	یشهم	دل از
Ucuz atlatmak	گذشتن یرخ به	Gözden uzak olan gönülden de uzak olur	برفت یدهد از انکه هر برود	یادم سرت نخند یگران د به
Üstüne titremek	یکس حد از یشب	Gülme komşuna gelir başına	یاسودن هرگز حسود	گاز کنه واق واق که یسگ
بودن مواظبش و داشتن دوست رو	تلاست وقت	Hased eden mahrum kalır	یادم سرت نخند یگران د به	گاز کنه واق واق که یسگ
Vakit nakittir	راه یممن یقرف	Havlayan köpek ısırılmaz	یرمد یم باد را آورده باد	کش یشب اسب
Yarı yolda bırakmak	نکردن یامس رو	Haydan gelen huya gider	شمرند ینم دندوناشورو	ینم هندوانه دو دست یه با
Yüzünü kara çıkartmamak	ناراحتیه یلیخ که یکس	Hediye edilen atın dişine bakılmaz	برداشت توان	یستن یرتدب را کرده خود
Yüzünden düşen bin parça	کردن نگاه چپ چپ	İki karpuz bir koltuğa sığmaz	زدن اتش را یکس یمو	زده یکن صیرگر
Yan	gözle bakmak	Sabır acıdır, meyvesi tatlıdır	یساز حلوا غوره	از را ما خوش زبان
Zıvanadan çıkmak	آمدن در خود جلد از	Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır	آرد یم یرون ب اش لانه	کوزه
Elini sıcak sudan soğuk suya sokmamak	و یامس به دست	Terzi kendi söküğünü dikemez	خورد یم آب شکسته کوزه از گر	ندارد خبر یادمپ از سواره
نزدن یدسف	یم دنبالت آسمانها تو	Üzüm üzüme baka baka kararır	کردن اثر ینیمهمنش	نده رو
Gökte ararken yerde bulmak	کردم یداپ ینزم رو ، گشتم	Yüz verme arsız olur, çok verme hırsız olur	یشهم دزد نده کم یشهم پررو	
Hangi köyde kurt öldü (güneş nereden doğdu	آفتاب			
درآمده طرف کدام از	یرسهنم هم مورچه به آزارش			
Karıncayı bile icitmez	درست را یشابرو رفت			
Kaş yaparken göz çıkarmak	کرد کور هم را چشمش کند			
Sanki yer açıldı da yerin dibine girdi	دهن ینزم انگار			
توش رفته و کرده باز	به آمدن در چاله از			
Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak	افتادن چاه			
Yere bakan yürek yakan	فلفل			
بزمهت چه ینبب بشکن ، یزمر چه یننب				

Aktif Olarak Kullanılan Ortak Atasözler

Acele işe şeytan karışır	است پتانش کار عجله
Akıl yaşta değil baştadır	به یستن سن به ییزرگ
است عقل	
Akıllı düşman akılsız dosttan iyidir	است به دانا دشمن
نادان دوست از	
Allah dağına göre kar verir	برفش یشب بامش که هر
یشترترب	
Allah sağ gözü sol göze muhtaç etmesin	و دوست محتاج خدا
نکنه دشمننت	
Anasına bak kızını al	یربگ دخترشو کن نگاه مادرش به
Ateş olmayan yerden duman çıkmaz	نیباشد تا
یزهاچ یندنگو مردم ییزکیچ	
Atılan ok geri dönmez	یختنر ینزم یرو که یآب
یگردنم بر کوزه به شده	
Ayağımı yorganına göre uzat	دراز یمتگل اندازه به پاتو
کن	
Az konuş öz konuş	تا در چون یگو یدهگز و یگو کم
پر شود تو کم از جهان	
Bilmemek ayıp değil sormamak ayıp	یبیع ندانستن
است یبیع یدنپرس ، یستن	
Bir elin nesi var iki elin sesi var	صدا دست یک
ندارد	
Bir gülle bahar olmaz	شه ینم بهار گل یک با
Bugünkü tavuk yarınki kazdan iyidir	یلیس
یبیس یحلوا از به نقد	
Bugünün işini yarına bırakma	فردا به را امروز کار
یفکنم	

SONUÇ VE TARTIŞMA

Yabancı dil öğrenimi, hem öğrenen hem de öğreten açısından kolay bir süreç değildir. Bu süreç içerisinde öğrenen ve öğreten çeşitli zorluklarla karşılaşır. Bu zorlukların başında ise kelime, deyim ve atasözü öğrenimi ve öğretimi gelir. Türkçenin yabancılara öğretiminde temel söz varlığının belirlenmemesi, hangi seviyede hangi kelimelerin öğretilmesi ile ilgili ciddi problemler ortaya çıkarmaktadır. Bu problemleri en aza indirmek için ise çok hızlı bir şekilde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel söz varlığı belirlenmelidir. Barın'ın da ifade ettiği gibi (Barın 203: 311-317) Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde, hedef kitleye temel düzeyde kaç kelime verilebilir ya da verilmelidir? Bunları belirlerken ölçütlerimiz ne veya neler olmalıdır? Bütün bu soruların cevapsız kalmaması ve temel söz varlığının belirlenmesine yönelik çalışmaların, dil öğretiminde bir işlevinin olabilmesi için öncelikle Türkçenin hedef kitleye ne derece öğretilmesi için iyi belirlenmesi gerekir. Bu belirlemeler için de ihtiyaç analizi (need analysis) yapılmalıdır. Bu bağlamdan hareketle çalışmamızda İran'da Türkçe öğretiminde ilk olarak öğretilmesi - farkındalık oluşturulması- gereken Türkçe ve Farsça arasında aktif olarak kullanılan kelimeleri belirledik. Belirlenen ortak kelimeler incelendiğinde küçük ses değişimleri dışında herhangi bir farkın bulunmadığı görülmüştür. Çalışmada elde edilen yaklaşık 380 ortak kelimenin Farslara Türkçe öğretiminde bilinmesi ve kelime öğretiminde bu ortaklıktan

haber dar olunması hem öğreticinin hem de öğrenenin işini kolaylaştıracaktır.

Yabancılar Türkçe öğretiminde belki de öğretilmesi en zor konulardan biri deyimlerdir. Çünkü deyimlerin içerinde mecaz, teşbih, istiare, kinaye, iğneleme gibi ana dili olan insanların dahi bazen anlamakta zorlanabileceği söz sanatları veya anlamlar gizlidir. Anlatılmak istenen durum farklı dillerde değişik söyleyiş biçimleri veya deyimlerle ifade edilmektedir. Bunda etkili olan şey, dillerin dayandığı ve beslendiği kültürlerin, kültürleri oluşturan dinamiklerin, tarihin, dinin, yaşamın ve dünyayı algılayıştaki bakış açısının farklı olmasıdır. (Barın 2004: 22-26)

Yabancılar Türkçe öğretiminde deyim ve atasözlerinin öğretimi her zaman sorun olarak karşımıza çıkmıştır. Bu sorunun temelinde ise Barın'ın da belirttiği gibi dillerin dayandığı ve beslendiği kültürlerin farklı olması vardır. Fakat Farslara Türkçe öğretiminde bu durum farklılaşmaktadır. Türk ve Fars toplumunun tarihin en eski dönemlerinden günümüze kadar devam eden ilişkisine baktığımızda karşımıza ciddi bir kültür müşterekliğinin çıktığını görürüz. Öyle ki Türkçenin diğer diller ile ilişkisine baktığımızda Farsça ile olan ilişkisinin daha ağır bastığını söyleyebiliriz. Çünkü Türkler ile Farslar arasında yüzyıllardır devam eden ilişkiler çok ilerilere gitmiş ve birbirini her alanda çok etkilemiştir. Bu alanlardan biri de dildir. Bu müşterek kültürün en önemli ispatı ise kullanılan deyim ve atasözleridir. Yapılan çalışmada elde edilen deyim ve atasözleri bu etkileşimi açıkça ortaya koymaktadır. Bunun için Farslara Türkçe öğretiminde ilk olarak ortak kültürün ürünü olan ortak deyim ve atasözlerinin öğretilmesi - farkındalık oluşturulması- dil öğretiminin daha etkili olmasını sağlayacaktır. Yukarıda tespit edilen deyim ve atasözleri her iki dilde de aynı bağlamda kullanılmaları bakımından son derece önemlidir. Bu yüzden Fars öğrencilere atasözü ve deyim öğretimi sesletim farklılığı olmasına rağmen oldukça kolaylaşmaktadır.

Farslara Türkçe öğretiminde temel olarak ortak kültürden yararlanmak dil öğretimini daha başarılı kılacaktır. Öğrencilere iki kültür ve dil arasındaki ortaklığın hissettirilmesi ve bu ortaklığın somut göstergesi olan kelime, deyim ve atasözlerinin Türkçe öğretiminde ön planda tutulması onların motivasyonunu artırmakla birlikte Türkçeye ve Türk kültürüne karşı ön yargıları da en aza indirecektir. Bu bağlamdan hareketle İran'da Türkçe öğretiminde temel olarak ortak kültür ve bu ortaklığın dildeki yansımaları iyi belirlenmeli ve Türkçe öğretiminde bu ortaklıklardan en iyi şekilde yararlanılmalıdır. Türkçenin diğer dillerle ilişkisi göz önünde bulundurularak yapılacak bu tür ortak kelime, deyim ve atasözlerinin tespiti vb. çalışmalar Türkçenin öğretimini daha başarılı kılacak ve aynı zamanda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel söz varlığının oluşturulmasına önemli katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Akarsu, Bedia (1998), Dil-Kültür Bağlantısı, İstanbul: İnkılap Yayınları.

Akpınar, Meriç (2010), Deyim Ve Atasözlerinin Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanımı Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Aksan, Doğan (1996), Türkçenin Sözcük Varlığı, s.11, Ankara: Engin Yayınları.

Aksan, Doğan (1977), Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim I, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları

Apaydın, Didem (2007), Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Yöntem Denemesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Aşık, Ufuk (2007), Yabancılar İçin Temel Türkçe Sözlük Varlığının Oluşturulması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Aytekin Özkan, Pınar (2009), Yabancı Dil Olarak Türkçe Derslerinde Kültürlerarası İletişim Yetisi Kazandırma Amaçlı Karikatür Kullanımı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Barın, Erol (2003), "Yabancılar Türkçenin Öğretiminde Temel Söz Varlığının Önemi." Türklük Bilimi Araştırmaları, S. 13, s.311- 317, Niğde.

Barın, Erol (2004), "Türk Soylulara Türkiye Türkçesinin Öğretiminde Deyimler ve Atasözlerinin Önemi". Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi 1 (2004): 22-26.

Bayram, M. and RISAGER K (1999), Language Teachers, Politics And Culture, London: Clevedon Press.

Bölükbaş, F. ve Keskin, F (2010), "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metinlerin Kültür Aktarımında İşlevi", Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic ,Volume 5/4, Fall.

Çetinkaya, Yasemin (2008), Yabancı Dil Öğretiminde Kültürel Öğelerin Etkisi ve Bu öğelerin Yabancı Dil Kitaplarında Uygulanış Biçimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara: Türkiye

Demirel, Özcan (2004), Yabancı Dil Öğretimi, Ankara: PegemA Yayınları

Duru, Hüseyin (2009), Atasözleri Ve Deyimlerin Yabancılar Öğretilmesinde Yöntem Ve Teknikler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul: Türkiye

Dervişoğulları, Necmiye (2008), Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretilen Sınıflarda Oyunlarla Türkçe Öğretimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

ER, Kemal Oğuz (2006), "The Effects of Culture in Foreign Language Curriculum", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, S, 39. s.1-14.

Ergin, Muharrem (1977), Türk Dil Bilgisi, İstanbul: Minnetoğlu Yayınları.

Gökberk, Macit (2004), Değişen Dünya Değişen Dil, 4.bs, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları,

Jiang, W. (2000), "The Relationship Between Culture and Language", ELT Journal, C. 54, S.4, ss.328-334,

Kongar, Emre (2005), Kültür Üzerine, 5.bs. İstanbul: Remzi Kitapevi

Mürsel, G. C. (2009) Deyim ve Atasözlerinin Öğretiminde Karikatürün Etkisi. Yüksek Lisans Tezi Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Örs, Derya (2006), “Türkoloji Araştırmalarında Fars Dilinin Yeri”, Doğu Edebiyatı Dergisi, S, 21. Bahar

Özcan, Emrah (2006), Başlangıç Düzeyi Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi İçin Sözlükçe Çalışması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul: Türkiye

Pehlivan, Filiz (2007), Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürler Arası Etkileşim Odaklı Yaklaşım Uyarınca Metin Çalışmaları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara: Türkiye

TANIN, Reyhan (2005), Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sözcük Bilgisi ve Sözcük Öğretimi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

TİMURTAŞ, Faruk Kadri (1980), Türkçemiz ve Uydurmacılık, İstanbul: Boğaziçi Yayınları..

TURAL, Sadık (1992b), Kültürel Kimlik Üzerine Düşünceler, Ankara: Ecdad Yayınları.